IQRO JURNALI , IQRO JOURNAL, ИКРО ЖУРНАЛИ
ISSN:2181-4341| wordlyknowledge.uz/index.php/iqro
Volume 22 Issue 01 IYUN 2026

KASBIY TA'LIMDA INNOVATSION PEDAGOGIK METODLARDAN FOYDALANISHNING SAMARADORLIGI

Sodiqova Sabohat Choriyevna
O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim,
Fan va Innovatsiyalar vazirligi huzuridagi kasbiy ta'lim agentligi
Qashqadaryo viloyati kasbiy ta'lim boshqarmasi
Ko'kdala tuman 1-son texnikumi
Informatika va Axborot texnologiyalari fani o'qituvchisi

Annotatsiya: Mazkur maqolada kasbiy ta'lim tizimida innovatsion pedagogik metodlardan foydalanishning ahamiyati, ularning ta'lim sifati va samaradorligini oshirishdagi o'rni tahlil qilingan. Shuningdek, interfaol metodlar, raqamli texnologiyalar va zamonaviy pedagogik yondashuvlarning o'quvchilarning kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishdagi ahamiyati yoritilgan. Kasbiy ta'lim muassasalarida innovatsion metodlarni qo'llashning afzalliklari hamda istiqbollari tahlil etilgan.

Kalit so'zlar: kasbiy ta'lim, innovatsion metodlar, pedagogik texnologiyalar, interfaol ta'lim, kompetensiya, raqamli ta'lim, ta'lim samaradorligi, zamonaviy pedagogika.

Kirish

Bugungi kunda dunyo miqyosida ta'lim tizimida amalga oshirilayotgan islohotlar zamonaviy pedagogik texnologiyalarni keng joriy etishni talab etmoqda. Ayniqsa, kasbiy ta'lim muassasalarida o'quvchilarning nazariy bilimlari bilan bir qatorda amaliy ko'nikmalarini rivojlantirish muhim ahamiyat kasb etadi. Zamonaviy mehnat bozori yuqori malakali, mustaqil fikrlaydigan, muammolarni hal qila oladigan va innovatsion yondashuvga ega mutaxassislarni talab qilmoqda.

Shu sababli kasbiy ta'lim jarayonida innovatsion pedagogik metodlardan foydalanish dolzarb vazifalardan biri hisoblanadi. Ushbu metodlar o'quvchilarning dars jarayonidagi faolligini oshirish, mustaqil ta'lim olish ko'nikmalarini shakllantirish va kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Innovatsion pedagogik metodlarning mohiyati

Innovatsion pedagogik metodlar – ta'lim jarayonini samarali tashkil etish, o'quvchilarning bilim olish faoliyatini faollashtirish hamda ta'lim sifatini oshirishga qaratilgan zamonaviy usul va vositalar majmuasidir. Mazkur metodlar an'anaviy ta'lim shakllaridan farqli ravishda o'quvchini ta'lim jarayonining faol ishtirokchisiga aylantiradi.

Bugungi kunda ta'lim amaliyotida quyidagi innovatsion metodlar keng qo'llanilmoqda:

- Aqliy hujum (Brainstorming);
- Klaster metodi;
- BBB (Bilaman – Bilishni xohlayman – Bildim);
- Keys-stadi (Case Study);
- Loyiha asosida o'qitish;
- Muammoli ta'lim;
- Debat va munozara metodlari;
- Raqamli ta'lim texnologiyalari.

Ushbu metodlar o'quvchilarning mantiqiy fikrlash, tahlil qilish, ijodiy yondashish va jamoada ishlash ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Kasbiy ta’limda innovatsion metodlarning ahamiyati

Kasbiy ta’limning asosiy maqsadi mehnat bozorida talab etiladigan malakali mutaxassislarni tayyorlashdan iborat. Innovatsion metodlar esa ushbu maqsadga erishishda muhim vosita hisoblanadi.

Innovatsion metodlardan foydalanish natijasida:

- o‘quvchilarning darsga qiziqishi ortadi;
- bilimlarni o‘zlashtirish darajasi yaxshilanadi;
- mustaqil ishlash malakasi rivojlanadi;
- kasbiy kompetensiyalar shakllanadi;
- ijodiy va tanqidiy fikrlash rivojlanadi;
- amaliy mashg‘ulotlar samaradorligi oshadi.

Masalan, loyiha asosida o‘qitish metodida o‘quvchilar real muammolar ustida ishlaydi va ularning yechimlarini ishlab chiqadi. Natijada nazariy bilimlar amaliyot bilan bog‘lanadi hamda kasbiy tayyorgarlik darajasi ortadi.

Raqamli texnologiyalar va innovatsion ta’lim

Raqamlashtirish jarayonlari ta’lim tizimiga ham sezilarli ta’sir ko‘rsatmoqda. Elektron ta’lim platformalari, virtual laboratoriyalar, multimedia vositalari va sun’iy intellekt texnologiyalari ta’limning yangi imkoniyatlarini yaratmoqda.

Raqamli texnologiyalarning afzalliklari quyidagilardan iborat:

- ta’lim resurslaridan tezkor foydalanish;
- masofaviy ta’lim imkoniyatlari;
- interaktiv mashg‘ulotlarni tashkil etish;
- bilimlarni avtomatik baholash;
- individual ta’lim yo‘nalishlarini shakllantirish.

Bugungi kunda Google Classroom, Moodle, Microsoft Teams va boshqa platformalar o‘quv jarayonini samarali tashkil etishda keng qo‘llanilmoqda.

Innovatsion metodlarni qo‘llashda uchraydigan muammolar

Kasbiy ta’lim muassasalarida innovatsion metodlarni joriy etishda ayrim muammolar ham mavjud:

- texnik vositalarning yetarli emasligi;
- internet tarmog‘i sifatining pastligi;
- pedagoglarning raqamli kompetensiyalarini rivojlantirish zarurati;
- zamonaviy o‘quv resurslarining yetishmasligi;
- ayrim o‘quvchilarning yangi metodlarga moslashishdagi qiyinchiliklari.

Mazkur muammolarni bartaraf etish uchun pedagoglarning malakasini oshirish, zamonaviy texnik vositalar bilan ta’minlash hamda ta’lim muassasalarining moddiy-texnik bazasini mustahkamlash muhim hisoblanadi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, kasbiy ta’limda innovatsion pedagogik metodlardan foydalanish ta’lim sifatini oshirishning muhim omillaridan biridir. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar va interfaol metodlar o‘quvchilarning bilim olishdagi faolligini oshiradi, mustaqil fikrlashini rivojlantiradi va kasbiy kompetensiyalarini shakllantiradi.

Kelgusida kasbiy ta’lim tizimida innovatsion metodlardan foydalanish ko‘lamini kengaytirish, pedagoglarning raqamli kompetensiyalarini rivojlantirish hamda zamonaviy axborot texnologiyalarini ta’lim jarayoniga chuqur integratsiya qilish ta’lim samaradorligini yanada oshirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasining “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonuni.
2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining ta’lim sohasiga oid farmon va qarorlari.
3. Tolipov O‘., Usmonboyeva M. Pedagogik texnologiyalar.
4. Ishmuhamedov R. Ta’limda innovatsion texnologiyalar.
5. Sayidahmedov N. Pedagogik mahorat va pedagogik texnologiyalar.
6. Zamonaviy pedagogika va psixologiya bo‘yicha ilmiy maqolalar to‘plami.
7. Elektron ta’lim va raqamli texnologiyalar bo‘yicha internet manbalari.
8. Agar jurnalga topshirmoqchi bo‘lsangiz, texnikum nomingiz va familiyangizni yozing, maqolani yanada rasmiylashtirib (UDK, DOI uchun joy, inglizcha annotatsiya va kalit so‘zlar bilan) tayyorlayman.